

במשעוריי החסידות

להבין ולהשכיל בדברי רבותינו תלמידי בעש"ט הקדוש

גלין כ"ג / פרשת פינחס תשפ"ד

הקנאה והייחוד – הדיחוק והקידוש הם דווקא מתוך כלל ישראל

בעיות פנים כרשעים ה"ו. רק שהיו רוצים לקרב כוחות הסט"א להקדושה ורצו ג"כ לעשות כמעשה מרע"ה אבל לא כל הרוצה ליטול השם יבוא ויטול. ובאמת ה"י לשבטים אלו כח גבורה והיו יכולין להעלות הכל להקדושה. וז"ש אחים כמ"ש אחות לנו קטנה דרשו חז"ל מלשון איהו ודיכיות ע"ש פ' לך דך..."

וכמ"ש במי השלוח, (ח"א פסח ד"ה וירא). זשומרי היה שמור מכל התאוות הרעות, רק שהרגיש סוד בדבר הייתה לו הרגשה מובהקת שהיא בת זוגו, והיה כזה 'שקול הדעת' שאין להכריעו בין אצל משרע"ה.

מקום שאתה מוציא גדר ערור אתה מוציא קדושה: ובאמת הרי זה כל עניין ציאת מצרים והכניסה לארץ ישראל, שהרי אנשי מקומות אלו היו הגרושים ביותר שבכל האומות, וכל העניין הוא לעשות דווקא שם מכל אלו הפחיתויות את המעלה היותר גדולה וגבוהה שבקדושה, מפני שהם תמיד הולכים יחדיו. כידוע מכל הספ"ק וכתבפרה"א פ' קדושים, יע"ש באורך. ולכן הלכו לשם כי רק ממנו מכל אותם כוחות רעים וטמאים דווקא ניקח לעבוד את השי"ת, כבקדושת לוי (מסעי ד"ה ויתם) וכמו שפירש"י זאת יפה בשפת אמת (אחרי תרי"א) שהם שני טומאות. ובנ"י זכו לקדושה המכוננת נגד טומאות אלו. מצרים היא ע"ה, וזכו לתורה על ידיה. וזכ"ה טומאות עריות, וזכו על ידיה לקדושת א"י ולביהמ"ק. יע"ש. אם כן הייתה לשבט שמעון ולנשיאם טענה חזקה יותר, והכשלונת שהיו שם בעניין פעור, לא הרתיעו אותם כלל, שכן כשנדרשים לתקן איזה עניין חייבים להיות קודם לכן ממשלות כבספ"ק, וכבשפ"א וישב (תרי"ח) "... כעין זה שמעתי מפ"י מו"ז ז"ל בשמנון הגבור לאשה ה' מותן לתקן אות ברית קודש שנק' נזיר מן הבטן. הוכרח להיות נכשל קצת במידה זו..."

ויכפר על בני ישראל: וכבדי להבין את טענת פנחס ומעשה קנאותו, ומדוע לא היה יכול משה לענות לו, ומה הייתה הבחייה בקרב תוכניו. נתעמק בפירושי הצדיקים על עצם מעשה הקנאות מה הייתה. שלא כמושכל הפשוט בזמננו בהשגותינו הרדלים ושכלנו העלוב, שקנאות הוא מעשה של כעס וזעם המתפרצים ברה"ל על ידי אחד המנסה להשתלט בכוח חמתו הנרגזת והקדושה על הכלל, ולהכתוב את דעתו שלא כדון. אדרבא בספרי תלמידי הבעש"ט; ההיפך הגמור הוא הנכון. הייתה זאת פעולה מתוך בקשת חסדים ורחמים גדולים לכפרת בני ישראל, מתוך שהרגיש את עצמו לגמרי 'בתוכם' ומתוכם של הכלל ישראל. ושכלם הסכימו בסוף על חשיבותה. כבקדושת לוי.

"... פנחס אף על פי שקינא קנאת ה' צבאות אף על פי כן לא היה מעורר עליהם דינין חס ושלום רק חסדים גדולים ומכפר על בני ישראל והוא היה המליץ על ישראל... המחמת שהיה בתוך בני ישראל לבין יעקב. מופרד מהם והיה מעורר עליהם חסדים וכפר עליהם כמדת כהן הוא חסד ומכפר על בני ישראל..."

והייתה זו פעולה מתוך דביקות אהבה ויראה עצמו, כבנוע"ה. 'כשרואין צדיק עושה דבר באהבה ויראה כל כך, עד שהרואין אותו מעדיין על הדבר שהוא מצווה גדולה לעשות כמעשהו'. ושאחר מעשהו 'הקדושה והטהורה' הרגישו 'פולס פה אחד' את המצווה הגדולה שעשה, והתפלאו לדעת מניין עלה בליבו הסוד הגדול הזה, יע"ש. ומקוצר המקום לא ייטיל כרוכלא להביא את כל הצדיקים המרובים הדוברים כן ודברים. תן להחכם ויחכם.

הקנאה והייחוד: והעניין לא היה כה ממושג קנאה בתושב"כ פירושו; ההזרת הברית והייחוד המתקיים בין שניים - למקומו, והוצאת הורים המפריעים לו מתוכו. כעניין קנאת איש לאשתו מפני הסתתרותה; עם אדם אחר והסכים הקב"ה 'למחות את שמו על המים' למען השבת האיומן והייחוד בין איש לאשתו. וכעניין 'תקנתא רחל באחותה' לאה, שלידתה היעוב על ברית האהבה שבינה לבין יעקב. וכעניין שאמר משה ליהושע 'המקנא אתה לי', מפני שקבל לפניו על התנבאתם של אלדד ומידד, שהיה נראה שבא אליהם מה', שלא דרך אצילות של רוח הגבוהה של משה מה' אליהם, מפני שהיו במחנה ולא באהול מועד. (רמב"ן בהעלותך י"א כ"ה) והרי קדושה ה"ה, ולכן עבודת ה' בתורה ובמצוות מתקיים באופן של ברית וייחוד מלא ביניהם. שכמו כל ייחוד בין שני בעלי ברית, יש לו שני פעולות עיקריות; הייחוד מוציא לפועל עניינים פנימיים ועללים ביותר של הקשר

'משנים במעשיהם כל הנהגות התורה': מעשה פנחס וכוהנתו ומלחמתו מדין, שבעקבות החטא בשיטים מעצתו של בלעם, שבפרשיות הללו הן הכנה של דוד באי ארץ ישראל לכניסתם לארץ ישראל ולקדושתה, על ידי סוג הנהגה החדשה שכוחה באה לה מתוך העם אל מנהיגיו. וזו עניינה ומקומה של הקנאות, שאינה עשייה הוצאה לפועל של איזה ד"ת על ידי כוח הנהגה הרגילה והדין הנוהג, אלא פעולה שמתוך העם דווקא, הכרוכה גם ב'שינוי כל הנהגות התורה'. כבשפ"א פינחס (תרי"ח)

'סמיכות פרשיות הללו: כהונת פנחס, וצירור את המדיינים, והמניין, ופטרית משה רבינו ע"ה... כי עתה התחיל להיות הנהגה אחרת של דוד באי הארץ... לפי השתנות הדור שהתחיל עתה להיות עבודת האדם והתעוררות שלמטה בחי' התורה שבשפ"ח... ומלחמות הראשונות ה"י הכל רק בנפלאות הבורא כלבו. ואדרבא כתיב ואמת הירושין... וזה עצמו ענין קנאין פוגעין בו. שהוא אינו בר מות כבסנהדרין שעפ"ה הדין א"י להמיתו, ורק מי שמקנא לה, נשתנה הדין להרעו שכן בין התורה. נמצא שבנ"י משנים במעשיהם כל הנהגות התורה".

נתעלמה ממנו הלבח: קנאותו של פנחס הייתה כבגמ' (מסדרין פ"ב) בעת יכוח גדול בין שבטו של שמעון, ולבין משרע"ה ואנשיו על אודות ההתחברות לכות מואב, ובעת שכבר ראו את התוצאות כעבודה הזרה לבעל פעור שבאה על ידם, וגם כבר החלה המגפה, ונאמר כבר הציווי של משרע"ה לשופטי ישראל; הרגו איש את אנשיו הנצמדים לבעל פעור. והדברים נפלאים שעדיין היה הוויכוח כל כך עיקש ביניהם בטענת נשיא שבט שמעון 'בת יתרו מי התירה לך', ושלא היה מי שיישב לו דבר, ושיבין שהו בעצת בלעם, בעת שכבר ראו את כל הנעשה וקורה בעקבות מעשיהם אלו. והיו כל העם המזויקים בדעתו של משה, בוכים פתח אוהל מועד, ו'געו כולם בכבייה' על ש'רפ' של ידיו של משה, ש'ביעל עמך נגד שישים ריבוא' וכאן 'נתעלמה ממנו הלבח'. (רש"י כ"ה) עד שבא פנחס ועשה מה שעשה. הדבר ברור ואין מן הצורך לומר שאין הדברים לערכנו כלל, ורק מדברי הצדיקים נוכל לשער פשרים של דברים. ומהם נבין גם מהי הקנאות והיכן מקומה, ומה שייכות עניין זה לאופי הנהגה של כלל ישראל ולקראת כניסתם לארץ ישראל.

וכתב במי השלוח (מסות ח"ב כ"ה וקצוף משה וכו') ע"פ האר"ז ז"ל. שהמחלוקת העזה וטעונת הייתה בדבר האפשרות והיכולת לקרב את בנות מואב ומדין לקדושה, ובלשוננו, לעשות נפשות חדשות ליהדות, והבאת משאבי חומר וגושם חדשים לכבוד שמים. והנה כל אנשי המלחמה כמדין, טעו גם הם את אה"ש באותה טעות וניסו לקרב גם הם את בנות מדין בעצמם, וסברו שיש להם שייכות להנפשות הללו, כמו משרע"ה בעצמו שנשאו בת יתרו כהן מדין.

"... טעותם היה שראו כי הנפשות האלה היה בהם קדושה, כמו שמעון וזמרי בת יתרו לך וניסו להחיותן כענין משרע"ה הבין צפורה הייתה שייכת לו, כך הוא מבין שכובי שייכת לו, כמאמר האר"י ז"ל (פסח פשוטיו של אברהם אבינו) שהיא זרתה גיגול דינה, והוא היה שבכ, ושם פנחס ראה מעותו והרג אותו... וכאן הראה מרע"ה לפנחס... שמעו באותו טעות של זמרי וכל המתים בדבר פעור... כי גם עתה טעו בזה שהיו נפשות ממדין לפי שהעלו חנינם בעיניהם וטעו שיוכלים להכניסן לקדושה... והראה מרע"ה לפנחס שגם מעשה דפפור סביר הם שהנפשות מותרים, וכי באמת היה להם איזה צדי שייכות להנפשות סביר"

ובסודם אל תבוא נפשי: ובאמת אחרי המלחמה, היה שם כמדון מלקוח ושלל עצום שהובאו לקדושה. שהרי נאמרו בהם פרשיות שלמות העוסקות בדרך חלוקת השלל והמלקוח באדם ובבהמה. בתרומת מסכ לה'. בקרבן ה' מאנשי המלחמה שרי האלפים והמאות, שהיו אצטדה וצמיד וגו'. בהלכות הכשרת וטהרת כל אלו הכלים. והיו אלו שבטי שמעון ולוי מיוחדים בכוחם ובידיעת סוד ה' ליראין לראות את הקדושה בכל דבר העלוותו לשם ה' כמשרע"ה. כבשפת אמת ולי (תרי"ח)

'בפסוק שמעון ולוי אחים בסודם אל תבוא נפשי. פרש"י כשנתקבצו שבטו של שמעון ואמרו למרע"ה בת יתרו מי התיר לך כו'. ולמה הוצרך רש"י לפרסם דברים לגנות ח"ו. אבל מאמר שנק' סוד א"ב לא היו באים

שבעיהם באופן מוחשי וגשמי ביותר, שאין שום דרך לכטאם בצורה אחרת. כמו כן קשר הייחוד מעצם טבעה של ההקשרות פנימית וכוללת, מרחיק ביותר גם מי ומה שאינו שייך לייחוד זה ובכרת עניינים המפריעים את הייחוד הזה. וכך גם הקדושה הדינה הקשר אל הקב"ה, נתקלת בשני קושי העלמות. הקושי העליון הוא דוממותה ודקותה של מושגי הקדושה והתפיסה בקב"ה, שאינם מובנים לכל, וכתוצאה מכך - אין דרך לכטאם כמעשה ואף לא דביבור ומחשבה, רק מנצחות ה. הקושי התחתון הוא העוה"ו והגוף הגשמי על כל משיכותיהם ופיתוייהם, המונעים קשייה ופועלה לקדושה לקב"ה, וממילא לא גם דביבור ומחשבה שאינם כלולים ונמשכים מאותם צרכים גשמיים וחופים, שיש להימנע מהם ולהסתירם במצוות ל"ת, וכמו שתיאר זאת בשפת אמת (תורה תר"ס) במילים קצרות ועמוקות.

"...וכבר דברנו בזה כי כפי' מיני העלמות. העוה"ו מרוב הומויות נסתר דרך האמת כי החושק יכסה. ועוה"ו מצד עומק הרוחניות קשה להשיגו... ז"ש המד' וזה נחלם ב' עולמות עוה"ו ועוה"ב, ובפ' בלק (תרל"א) "עוה"ו נגלם הקדושה ע"י התאווה וקליפות. ועוה"ב נגלם (הקדושה) ע"י שמאין תמצא ועלמת מכל..."

ומפלאות הבורא לשני העלמות אלו נפרדות אחת בשנייה. העניינים הגבוהים ביותר של קשר וקדושה לקב"ה מתבטאים דווקא באמצעות המשגתם וביטויים באמצעים מוגבלים וצרים של הגוף בעוה"ו. שכענייני של ייחוד, עושה מצד אחד פעולה מיוחדת המבטאת את אותם עניינים גבוהים של קדושה וקשר לקב"ה, ומרחיקם בשל יחודיותו כל מה שאינו שייך לואת. כהמשך השפ"א (בלק סס).

"...אך מי שמוציא הארה הגנוזה בתוך ההעלם שבעוה"ו, וזכה שיתגלה לו ההעלם שבעוה"ב ג"כ... ופי' הבעש"ט אכולין בעוה"ו וזכה עצמו נחליין לעוה"ב מלשון חלם שבמשניות חיות השמ"ת עם לעניני עוה"ב ע"ש. כי באמת עוה"ו דומה לפרוודור, כי עוה"ב מלמלה חמשה הוה ויכל אדם לגשת לזה רק ע"י שמקרב עניני עוה"ו להקדושה וזכה שיתגלה לו עניני עוה"ב כי ב' אלו העולמות תלויין זה בזה. וז"ש הנחיל אורכי יש שזוכה לראות בבחי' אין כאלוהי' ממשות... וזהו שעוה"ו כפרוודור כו..."

לכן עבודת בני ישראל מתגלה תמיד בגילוי ויסומו; בתוך הייחוד ישנה גילוי הקדושה הפנימית והמחשבה בדברים גשמיים של מצוות, וכמוכן כאשר גילוי הקדושה הוא דרך ייחוד אמיתי, הרי הוא כזה שלא רק מעשים מסויימים, אלא כל מה שיעשה מחמתו שייך לו ונכלל בו. ובה בעת, כיסויו והסתרתו של הייחוד והרחקתו משירתו מכל אלו הרשעים המונעים אותו בעצם נוכחותם, וכן כיסוי כל הקליפות והדברים הגשמיים המפריעים לו בענייני האומרים.

גילוי ויסומו: הרגישו בלק ובלעם באותה עבודת הייחוד, שמחד מקרבת את הכל להקב"ה ומאידך ממרחיק בתוקף את כל שאינו שייך לה. והיטב 'זרה להם' על כך, דהיינו על שני צידי עבודת הייחוד של ישראל. כבשפ"א בלק (תרל"א)

"כסה את עין ישראל כי י"ב פ' פירושים; שבנ"י מבסין שזחנה [ישית ה"ב ע"ל] החיצונית בגשמיות. כי להיות ניכר חיות הפנימית בכל דבר. וכאשר בני"י יצאו ממצרים אהיו פתוחים בכל מקום עד שגם האומות ראו שלא בטובת כמ"ש וירא בלק. וזרה להם ע"י כמ"ש כ"ש ריאה בעיניו כו, ועוד יש פ' שבנ"י בעבודתם צריכין להסתיר נקודה הפנימית מלכותו ית' אשר בכל משלה והשגחתו ית' נסתר בכל דבר ובנ"י צריכין לשמור נקודה זו... וז"ש כסה כו עין הארץ ח"ה השגחה האמיתית כ"ש תמיד עיני ה' אלקיך בהו. ומצונו יסיף הקוין שלא איבט עשו ברחל והוא כענין הנ"ל. וב' אלו הפירושים הם ענין אחד שכפי מה ששומרים חיות הפנימית על' והשתמשו ב' לגשמיות ממילא מעלין החיות, שבכל דבר לשורש של שמתבטל כל החיצונית. כמו שהי' לעתיד שלא הוי כלל חיות רק לסטרא קדושה. וזה העיקר שחרה לבלק ובלעם, כי רצו שבנ"י שיצאו ממצרים ליכו לדרכם ולא ינסכו בתיוקן והשומיות. אך ואעפ"כ והוא יושב ממול דוקא כנ"ל:

מה יעין בלק ומה יענה בל"ם: והנה בלק ובלעם משנשלו להפר את הקשר והייחוד שבין הקב"ה למלעלה, דהיינו לחבל בעצם הקשר העליון הזה באמצעות מציאת סדק כלשהו בקשר זה. ב'רעג זעמו של הקב"ה' הנובע מעצם הסתרת שבכריאה, המחוייבת צמצום האור אין סוף. ואדרבא בכל דבריו הראה בלעם יתר ויותר את הקשר המעוק של ה' אלקיו ועמו ותועת מלך בו עד ש'נסמת עיני' מעוצם האשמת השכינה השורה בהם ככל הדברים הנשגעים של המצוות הנעשות על ידי בני ישראל. הנה באו לחבל בו מלמטה באמצעות הפרתו על ידי הנסת אנושים ועניינים זרים לתוכו. הפקרת נבותיים בכיכול כאלו ניתן לקרוב לקדושה ולתוך כל אותו הייחוד. אך כמנות דמן אורורה להפר את הייחוד, ולהדיחם לעבודתו בעל פוער כבש"י, היא מציאה לו דמות פוער חוקר ואמורת לו, השתתוה לזה. בנקודה זו נתגלה הוויכוח בין שבת שמעון שהיה אחוז בפעולות הקירוב, למשרע"ה ושופטי ישראל ההולכים איתו, שכבר התקשר את ההונאה הגדולה שכבר הפסה בקצה העם, שבמקום לקרב לקדושה, הרקרו בהם אל הטומאה והפוער. ובאמת כי מעצור פני אנושים קדושים לקרב הכל לקב"ה וכפי שיעשה משרע"ה עצמו בבת יתרו, והמכושל של כמה מהם אינו רדיה, ואין דרך להכריע בוה על פי עצם היכולת והאפשרות שבכוח הצדיקים, לכן לא היה למשה ותומכיו מה להשיב בבחי' נתעלמה ממנו הלכה.

וירא פנחס: א"כ איך הרגיש פנחס שמכיוון שבמצויות ובפועל לא זה מה שיקרה, וצריך להפסיק את העניין בכות. הנה ע"ז אמר הבעש"ט, שהרגיש זאת ממשותבו הקדושות והפוער על ידי המעשים. כבדלג מתנה אפרים (פנחס ד"ה צרוח)

"...והוא על דרך שאמר אא"ו זללה"ה על פסוק וירא פנחס וגו' ויקח רומח בידו שהבין זה מן משבותיו החמורים. והוה כלל גדול לעובד ה' בקדושה והבן. לכן לקח רומח... ומנין אתה יודע על וזו הכתוב לפרש כי צוררים פירוש בעת שטראה כי צוררים הם כנבליהם והוא במחשבה אוי תבין כי מחשבת פיגול הוא והבא להורג וכו'... והבן זה מאוד."

וכפירוש בעל פריה"א למאמר זה של הבעש"ט, (פ' פנחס)
"...וזה היה פנחס בקנאו את קנאת ה' ית' בראורו את שפלות השכינה, כמאמר הבעש"ט שכל מי שראים רואה בעולם לצרכו הוא, ונתפלפל פנחס והפקיר עצמו נגד הד"ת, שאם היה שאלת חכם אם מוכרח להפקיר עצמו לילך בין כ"ד אף ולהרוג את זמרו לא היו מתירים לו, אבל פנחס לא יכול לסבול לעמוד על חייו ולא עלתה על דעתו הד"ת מודל קנאת שפלות השכינה..."

מתוך כלל ישראל: והעניין הוא כי בכל הקשור לענייני קירוב כללי' וכן לענייני הרחקה מכלל'... אין הדבר תלוי רק ביכולת הצדיקים הקדושים המנהיגים את הכלל, באופן של 'כלל הצדיק לפרט' (עיניו המאמר של ח"פ) אף שיהיו כנובה ארוים גבהם, אלא בכלל כולו, המיישב לכטא את קדושתו של עצמו, האם יוכל לקרוב או לרחק. וכמ"ש בהמשך השפ"א ויחי (תרמ"ו) שבראש דבריו.

"...שהיו רוצים לקרב כוחות הסט"א להקדושה ורצו ג"כ לעשות כמעשה מרע"ה אבל לא כל הרוצה ליטול השם יבוא ויטול. ובאמת הוי' השבטים אלו כוח גבורה וחי' וכוונתו להעלות את הקדושה. ואלו אהים כמ"ש אחות לנו קטנה דרשו חז"ל מלשון איחיו ודביקות ע"ש פ' לך לך. אך כזה הוא צריך להיות מתוך כלל ישראל. לכן אמר אהלקם בעיקב ואפינים בישראל... ובודאי גם דברים אלו הוי' ברכות כמ"ש ויברך אותם לכל השבטים וכו' איש אשר בכרתו סנידר לכלל ישראל אומר, כפי שהיה בידו באי הארץ, ידע ולוי לכלל ישראל..."

נתקבלו דבריו בתוך כל ישראל: וההסבר בזה הוא, מפני שכל פעולות הייחוד בין שני בעלי ברית צריך להיות מוכן ומושג בכל פעולותיהם לשני הצדדים בשות, אף אם האחד גדול מאד והשני קטן מאד. הקטן אף שהשגתו קטנה, אם לא ירגיש את הגדול שהוא מיוחד אליו בכל פעולותיו וענייניו, ואנשים ודברים זרים מתערבים בו לתפיסתו, יפגם כל הקשר, ולא יעיליו בזה תפיסתיו הכוללת של הגדול כלל. לכן כוחות הקירוב והרחוק מסורות לכלל ישראל, ורק למנהיגים כאלו אשר באים כפיצ' לקבל את המבטאים אותו. כפי שהיה בידו באי הארץ, ידע לדעת מה לקרב ומה לרחק. ולכן רק פנחס אשר בא בקנאות לברית שבין הקב"ה לישראל להשיבה לייחודה, ולהוציא ממנו בתוקף גדול את הדברים הזרים שניסו להתערב לתוכו, הנה למרות הסודות הגדולים והנעונים שהיו לו לזמרי ולשבט שמעון כמעשההם. הנה הוא, כדברי הבעש"ט, הטיב להבין ממחשבותיו את הפרת הייחוד העצומה הנעשית בפועל בתוך הכלל כמעשים אלו, ונתקבלו הוא ודברו בתוך כל ישראל, וזאת כלבר הייתה הראיה על נענותם. כנעו"ע א', (פנחס ד"ה ויברך)

"...והי' יש ב' מדרגות בבני אדם; [ש] שפלים ורשעים בראותם הצדיק שהולך בצדיקו ותומו מתקנים בו ומתקשטים ועוררים עליו באמרם כונתם לקנא קנאת ה' בנבואת הבער בליבם. ויש צדיקים המתקנים באמת קנאת ה' צבאות ברשעים נמורים. ומאן נוכח מי האמת אתו זהו או זה. אלא כן הדבר מי שדבריו שפלים ומתקבלים אל הכלל בודאי דבריו כנים ואמיתים והוא הצדיק שדבריו וצדיקים ומצויים מן הלב ונכנסים אל הלב ועל ידי יבא אחרות להם בינו לבינם. וזהו וירא פנחס כו' בתוכם פירוש שנכנס קנאתו אל לבם ובתוכם והוציב בעיניהם המעשה הפינה..."

לכן אף אם היה פנחס כפי שפירש במי השלוח דבריו הידועים בסערת חידושים 'כנער שלה היה יודע עמקות הדבר', היה 'ישות' אהובו והסכים עמו, כי לפי שכלו עשה דבר גדול', היינו להחזיר במסירות נפש את הייחוד השלם בין הקב"ה לכל ישראל 'הקטנים עם הגדולים'.

"...וזה ממש ענין פנחס שהיה בין זמרי לנואף בעלמא, ע"כ דן אותו קנאין פונעין בו ונעלם ממנו עומק יסוד הדבר שהיה בזמרי, כי היא הייתה ב' זוג ממשות ימי בראשית, כמו שמבאר בכתבי האר"י ז"ל, עד שמרע"ה לא הכניס א"ע בזה לזנוב במיתו, ונמצא שפנחס היה כמעשה הזה כנער היינו שלא היה יודע עמקות הדבר רק עפ"י עיני שכל אנושי ולא יותר, ואעפ"כ הלא אהובו והסכים עמו, כי לפי שכלו עשה דבר גדול בקנאתו ומסר את נפשו..."

כי בכל העניינים הללו של קירוב וריחוק הדבר תלוי בדעת הכלל ישראל וביכולתו, ולא רק בדעת הצדיקים הגדולים המנהיגים בין רובו וכן לשלילה. כך גם דן החסידות של הבעש"ט עצמו כפירוש תחילה בפועל לו בקרב הצדיקים והחשובים שברדו, והן בקרב הפשוטים וה'תהילים ואגער'ס, ומאו ועד היום הוא כן, לאות אמת על הקדושה האמיתית של התהירות ה' ככנס"ל על ידי הצדיקים גם בעת הזאת, קדושה שנתקבלה בכלל ישראל עב"צ כבמהרה.